

Bölüm 13

İRRASYONEL BİR DAVRANIŞ OLARAK DUYGUSAL BULAŞMA: İŞLETMELER ODAKLI BİR DEĞERLENDİRME

Mehmet KAPLAN¹

*“Gülümsediğinde, gülümsemeye devam et,
bütün dünya seninle birlikte gülümseyecektir”.*

Louis Armstrong

Giriş

İletişimin irrasyonel bir davranış yansıması olarak duygusal bulaşma; hızla ve güçlenerek yayılan bir hastalık ya da dedikodu gibi bir durumu tasvir etmektedir. Goethe'nin “Genç Werther'in Acıları” isimli eseri, Avrupa'nın tümüne yayılan ve her yayılımında daha da güçlenen bir öykünme aracına dönüşmüş ve farklı insanların öykünmeye bağlı olarak intihar etmeleri, bazı yörelerde kitabın yasaklanmasına bile neden olmuştur. Bir başka örnek ise yakın tarihimizde Anadolu Rock Müziğinin temsilcisi olan Murat Kekilli'nin “Bu akşam ölürüm beni kimse tutamaz” adlı şarkıyı dinleyip, içerdiği duygularla intihar eden ya da intihar teşebbüsünde bulunan bireylerin olduğu görülmüştür (Yılmaz ve Yılmaz, 2017: 411).

Yaşadığımız zaman diliminde iletişimin yeni bir boyutu olan duygusal bulaşma keşfedilmiştir. Bireyler duygularıyla ve sözsüz iletişim kodları ile de iletişim kurabildiklerinin farkına varmaya başlamışlardır. Duygusal bulaşma kuramı 1994 yılında ilk defa Elaine Hatfield tarafından ortaya atılmıştır. Özellikle Amerika da iletişim, kişilerarası iletişim, psikoloji alanlarında konu ile ilgili pek çok çalışma yapılmış ve yapılmaya devam etmektedir. Dahası bu alanlara yönetim, organizasyon, örgütsel davranış, pazarlama gibi alanlarda hızla dahil olmakta ve bu alanlarda yapılan çalışmalar kavramın gelişimini pozitif yönde etkilemektedir.

Bu çalışma işletmelerde arda kalan bir kavram olarak ifade bulan duyguları ve duyguların irrasyonel bir kavrama dönüştüren duygusal bulaşmayı ele almaktadır. Çalışmada öncelikle işletmelerde duygular konusu değerlendirilecek, daha sonra ise duygusal bulaşma kavramı ele alınacaktır. Duygusal bulaşma kavramı ele alınırken bulaşma kuramları odaklı bir değerlendirme yapılacaktır.

¹Öğr. Gör., Isparta Uygulamalı Bilimler Üniversitesi, Şarkikaraağaç MYO Yönetim ve Organizasyon Bölüm Başkanı, mehmetkaplan@isparta.edu.tr

Kaynakça

- Akgemci, T., Kaplan, M., ve Turak Kaplan, B. (2018). Örgütsel Maneviyatın İş Stresi Üzerine Etkisinde Örgütsel Güvenin Araçlık Rolü Konya Organize Sanayi Bölgesi'nde Bir Araştırma. *International Journal of Academic Value Studies(Javstudies)*, 4 (19), 311-319.
- Akın, A., Uysal, R., ve Akın, Ümran, Akın (2015). Duygusal Bulaşma Ölçeği'nin Türkçe Formu'nun Geçerlik ve Güvenirliği. *Anemon Muş Alparslan Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 3 (2), 97-104.
- Aktaş, H. (2004). İnsanda Duygusal Yaşantı. Ankara: Palma Yayıncılık.
- Ashforth, B. ve Humphrey, R. (1995). Emotion in the Workplace: a Reappraisal. *Human Relations*, 48 (2), s. 113.
- Bartel, C.A., ve Saavedra, R. (2000). The Collective Construction of Work Group Moods. *Administrative Science Quarterly*, 45, 197-231.
- Cardena, E., Terhune, D., Lööf, A. ve Buratti, S. (2009). Hypnotic Experience is Related to Emotional Contagion. *International Journal of Clinical and Experimental Hypnosis*. 57, 33-46.
- Cirhinlioğlu, F. G., Taşçıoğlu, G. ve Beyazıt, U (2017). Duygular. *Davranış Bilimleri*. (Edi. Memet Zencirkıran) (s.243-278). Bursa: Dora Yayınları.
- Çarıkçı, İlker, Meral Bektaş, Berna Turak, "Muhasebe Eğitimi Gören Öğrencilerin Etik Değerlerle İlgili Algıları: Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Meslek Yüksekokulu Örneği", *Mesleki Bilimler Dergisi*, MBD 2012, 1 (2): 84 - 93.
- Çeçen, A. R. (2003). Duygular Hayatımızda Neden Vazgeçilmez ve Önemlidir?. Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi. 9 (9), 164-170.
- Çelik, A., Kaplan, M., ve Turak Kaplan, B. (2018). A General Evaluation of Theory of Organizational Ecology. *The Journal of Academic Social Science*, 6 (74), 583-594.
- Doherty, R. W. (1997). The Emotional Contagion Scale: A Measure of Individual Differences. *Journal of Nonverbal Behavior*. 21, 131-154.
- Domagalski, T. (1999). Emotions in Organizations: Main Currents. *Human Relations*. 52 (6), 843.
- Goleman, D. (1999). *Working with Emotional Intelligence*. Londra: Bloomsbury Publishing.
- Goleman, D. (2010). İşbaşında Duygusal Zeka. İstanbul: Varlık Yayınları.
- Hatfield E., Cacioppo J.T., Rapson R.L. (1994). *Emotional Contagion*. New York: Cambridge University Press.
- Hatfield, E., J. Cacioppo, and R. L. Rapson. (1992). Primitive Emotional Contagion. In M.S. Clark (ed.), *Review of Personality and Social Psychology: Emotion and Social Behavior*: 14: 151-177. Newbury Park, CA: Sage. s. 153-154.
- Izard, C. E. (1992). Basic Emotions, Relations among Emotions, and Emotion-Cognition Relations. *Psychological Review*, 99, 561-565.
- Kara, N. O., Vergili, A., & Erdem, R. (2016). Sağlık Çalışanlarının Proaktif Kişilik Yapıları ile Duygusal Bulaşma Durumları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi Üzerine Bir Araştırma. *BJSS Balkan Sosyal Bilimler Dergisi*. Aralık. 91-103.
- Kozak, M. A., ve Genç, V. (2014). Değişim Sürecinde Ortaya Çıkan Direnci Önlemede Duyguların Yönetiminin Önemi: Hizmet İşletmeleri Açısından Bakış. *Optimum Ekonomi ve Yönetim Bilimleri Dergisi*, 1 (2).
- Özcan, C. T., ve Mercan, N. (2016). Hemşirelerin Travma ile Karşılaşma Durumlarına ve Kişilik Özelliklerine Göre Empati ve Tükenmişlik Düzeyleri. *Gülhane Askeri Tıp Akademisi Dergisi*. 11-17.
- Papatya, G. (2017). İşletme Verimlilik Stratejileri ve Uygulama Yöntemleri Üzerine Bir Değerlendirme, *Journal of Strategic Research in Social Science (JoReSS)*, 3 (1), 55-70.
- Santrock, J. W. (2014). *Yaşam Boyu Gelişim Psikolojisi*. (Çev. Edi. Galip Yüksel). Ankara: Nobel Yayıncılık.
- Schoenewolf, Gerald (1990). Emotional Contagion: Behavioral Induction in Individuals and Groups. *Modern Psychoanalysis*, 15, 49-61.
- Sigal Barsade (2002). The Ripple Effect: Emotional Contagion and its Influence on Group Behavior. *Administrative Science Quarterly*, 47, 644-675.
- Totterdell, P. (2000). Catching Moods and Hitting Runs: Mood Linkage and Subjective Performance in Professional Sport Teams. *Journal of Applied Psychology*, 85, 848-859.
- Türk Dil Kurumu Online Sözcüğü. 2018 http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_gts&arama=gts&guid=TDK.GTS.51d677e612b6e9.34021848
- Türkoğlu Çağdaş, Kaplan Berna Turak, Kaplan Mehmet, Hemşirelerin İş Güvenliği Üzerine Bir Araştırma: Bir Üniversite Hastanesi Örneği, *Current Debates in Labour Economics, Demography Gender Studies*, (Edi. Demirdizen Çevik Derya, Taşkiran Gülçin), (s. 65 -71), IJOPEC Publication.
- Yavuz, T. U. N. A. (2009). Örgütsel iletişim sürecinde yöneticilerin duygularını yönetebilme yeterlilikleri. *Selçuk Üniversitesi İletişim Fakültesi Akademik Dergisi*, 5 (4), 83-94.
- Yılmaz, E. ve Yılmaz, G. (2017). Duygusal ve Sosyal Bulaşma. *Davranış Bilimleri* (Edi. Memet Zencirkıran). (s. 409-441). Bursa: Dora Basım Yayın.